

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Наукова бібліотека ім. М. Максимовича

Інформаційно-бібліографічний відділ

Вища освіта і наука

науково-аналітичний огляд

№ 10 (жовтень) 2020 р.

Вища освіта і наука : науково-аналітичний огляд / Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, Наук. б-ка ім. М. Максимовича, Інформ.-бібліогр. від. ; [упоряд. А. В. Козонущенко ; за заг. ред. І. І. Тіщенко ; наук. ред. д-р наук з соціальних комунікацій О. О. Сербін]. – Київ : [б. в.], 2020. – № 10 (жовтень). – 54 с.

Науково-аналітичний огляд представляє публікації з історії та сьогодення й перспектив розвитку сучасної вищої освіти та науки, як в Україні, так і за її межами.

Цей покажчик репрезентує матеріали з поточних надходжень до фондів Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича: навчальну та монографічну літературу, періодичні видання й матеріали конференцій.

Розраховано на освітян, науковців, викладачів, студентів й фахівців з бібліотечно-інформаційної галузі.

Зміст

Нормативно-правова база вищої освіти та науки в Україні	5
<i>Закони України. Постанови Верховної Ради України</i>	5
<i>Укази та розпорядження Президента України</i>	5
<i>Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України</i>	5
<i>Накази, листи, повідомлення Міністерства освіти і науки України</i>	6
<i>Проекти для громадського обговорення 2020, оголошення, опитування</i>	8
Філософія освіти	10
Історія вищої освіти і науки	10
Вища освіта і наука за кордоном	11
Вища освіта і наука в Україні.....	14
<i>Академічна доброчесність</i>	17
<i>Вступ до ЗВО, ЗНО</i>	17
Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи	18
<i>Антарктична станція "Академік Вернадський"</i>	19
<i>Вінницький національний технічний університет</i>	19
<i>Донецький національний технічний університет</i>	20
<i>Донецький національний університет імені Василя Стуса</i>	20
<i>Державний науково-дослідний інститут МВС України</i>	21
<i>Запорізький національний університет</i>	21
<i>Кам'янець-Подільський державний український університет</i>	21
<i>Київський національний університет імені Тараса Шевченка</i>	22
<i>Київський національний університет технологій та дизайну</i>	23
<i>Львівський інститут економіки і туризму</i>	23
<i>Львівський національний університет імені Івана Франка</i>	23
<i>Національна академія наук України</i>	24
<i>Національний авіаційний університет</i>	24
<i>Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова</i>	25
<i>Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"</i>	25
<i>Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"</i>	25
<i>Національний університет "Острозька академія"</i>	26
<i>Національний університет фізичного виховання і спорту України</i>	26
<i>Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника</i>	27
<i>Сумський державний університет</i>	27
<i>Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля</i>	28
<i>Харківський національний автомобільно-дорожній університет</i>	28
<i>Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна</i>	28

<i>Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова</i>	29
<i>Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького</i>	29
<i>Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича</i>	29
<i>Чорноморський національний університет Петра Могили</i>	30
Виховна робота	30
Форми та технічні засоби навчання	31
Учасники навчально-виховного процесу	32
Вища освіта: окремі предмети, галузі	34
<i>Аграрні науки</i>	34
<i>Вища педагогічна освіта</i>	34
<i>Гуманітарні науки</i>	38
<i>Філологія</i>	38
<i>Інженерія</i>	40
<i>Інформаційні технології</i>	41
<i>Культура, мистецтво</i>	41
<i>Математика</i>	42
<i>Охорона здоров'я</i>	42
<i>Право</i>	43
<i>Природничі науки</i>	44
<i>Радіотехніка</i>	45
<i>Соціальна робота</i>	45
<i>Соціальні та поведінкові науки</i>	45
<i>Транспорт</i>	47
Міжнародне співробітництво	47
Управління в системі вищої освіти та ЗВО	47
Фінансово-економічні відносини у сфері вищої освіти, науки, оплата праці, стипендії	48
Список книжкових видань, матеріали з яких уміщено в огляді (монографії, підручники, навчальні посібники, матеріали конференцій тощо)	49
Список видань, матеріали з яких уміщено в огляді	51

Нормативно-правова база вищої освіти та науки в Україні

Закони України. Постанови Верховної Ради України

1. **Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення діяльності музеїв закладів вищої освіти** : постанова Верховної Ради України від 2 вересня 2020 р. № 849-IX // *Голос України*. – Київ, 2020. – 24 верес. (№ 176). – С. 2; *Te same* // *Урядовий кур'єр*. – Київ, 2020. – 25 верес. (№ 187). – С. 4.

2. **Про внесення змін до деяких законів України щодо сприяння розвитку фізичної культури і спорту** : постанова Верховної Ради України від 17 вересня 2020 р. № 910-IX // *Голос України*. – Київ, 2020. – 16 жовт. (№ 190). – С. 5.

3. **Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо вжиття невідкладних заходів для забезпечення безпечного навчального процесу та якісної освіти в умовах карантину, запровадженого безпечного навчального процесу та якісної освіти в умовах карантину : запровадженого з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19)** : постанова Верховної Ради України від 18 вересня 2020 р. № 920-IX // *Голос України*. – Київ, 2020. – 26 верес. (№ 178). – С. 3.

Укази та розпорядження Президента України

4. **Про присудження Державних премій України в галузі освіти 2019 року** : Указ Президента України від 2 жовтня 2020 р. № 418/2020 // *Урядовий кур'єр*. – Київ, 2020. – 6 жовт. (№ 194). – С. 40.

Постанови, розпорядження Кабінету Міністрів України

5. **Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2016 р. № 1047** [Про розміри стипендій у державних та комунальних

зкладах освіти, наукових установах] : постанова Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 р. № 980 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2020. – 28 жовт. (№ 209). – С. 6.

6. **Про внесення** змін до постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 641 : постанова Кабінету Міністрів України від 13 жовтня 2020 р. № 956 // Урядовий кур'єр. – Київ, 2020. – 14 жовт. (№ 200). – С. 3.

Доповнити постанову пунктом 42 такого змісту: "закладам <...> вищої освіти перейти з 15 жовтня до 15 листопада 2020 р. на дистанційну форму навчання з рекомендованим виїздом студентів із гуртожитків (крім сиріт, позбавлених батьківського піклування, здобувачів освіти з тимчасово окупованих територій в Донецькій та Луганській областях, Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, регіонів із «червоним» рівнем епідемічної небезпеки, іноземних громадян та осіб без громадянства, здобувачів освіти, які поєднують навчання з роботою)".

Накази, листи, повідомлення Міністерства освіти і науки України

7. **[Керівникам** закладів вищої освіти та наукових установ] : Міністерство освіти і науки України // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2020. – Жовт. (№ 10). – С. 118.

"...за результатами засідання Атестаційної колегії Міністерства від 24 вересня 2020 року надруковані атестати професорів та доцентів здобувачам, яким присвоєно вчене звання".

8. **Про внесення** змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 14 серпня 2020 р. № 1051 : наказ Міністерства освіти і науки України від 11 вересня 2020 р. № 1051 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2020. – Жовт. (№ 10). – С. 121–125.

"Внести зміни до оціночної шкали до Форми науково-експертного висновку за результатами наукової та науково-технічної експертизи за оцінювання

проєкту на проведення наукової роботи та науково-технічної (експертної) розробки".

9. **Про затвердження** рішень Атестаційної колегії Міністерства від 24 вересня 2020 року та внесення змін до наказів МОН України : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 10). – С. 2–41.

10. **Про затвердження** складу Атестаційної колегії Міністерства та визнання таким, що втратив чинність, наказ МОН від 24 вересня 2019 року № 1230 : наказ Міністерства освіти і науки України від 10 вересня 2020 р. № 1127 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 10). – С. 119–120.

11. **Про утворення** спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії, внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 22 липня 2020 року № 947 : наказ Міністерства освіти і науки України від 18 серпня 2020 р. № 1064 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2020**. – Верес. (№ 9). – С. 101–127.

12. **Рішення** вчених рад закладів вищої освіти про присвоєння вченого звання доцента (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 10). – С. 99–112.

13. **Рішення** вчених рад закладів вищої освіти та наукових установ про присвоєння вченого звання професора (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України». – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 10). – С. 90–98.

14. **Рішення** вчених рад закладів вищої освіти та наукових установ про присвоєння вченого звання старшого дослідника : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України». – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 10). – С. 116–117.

15. **Рішення** спеціалізованих вчених рад присудження наукового ступеня доктора наук з галузей науки та за науковими спеціальностями (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р.

№ 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2020. – Жовт. (№ 10). – С. 42–56.

16. **Рішення** спеціалізованих вчених рад присудження наукового ступеня доктора філософії з галузей знань та за спеціальностями (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2020. – Жовт. (№ 10). – С. 83–89.

17. **Рішення** спеціалізованих вчених рад присудження наукового ступеня кандидата наук з галузей науки та за науковими спеціальностями (за списком) : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2020. – Жовт. (№ 10). – С. 57–82.

18. **Склад** спеціалізованих вчених рад, утворених для проведення разового захисту дисертацій : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2020. – Жовт. (№ 10). – С. 113–114.

19. **Склад** спеціалізованої вченої ради Д 08.893.01 Університету митної справи та фінансів : наказ Міністерства освіти і науки України від 24 вересня 2020 р. № 1188 // Спецвипуск газети "Освіта України". – Київ, 2020. – Жовт. (№ 10). – С. 115.

Проекти для громадського обговорення 2020, оголошення, опитування

20. **Використання** ресурсів електронних баз // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 19 жовт. (№ 41). – С. 2.

Міністерство освіти і науки проводить опитування на тему: "Використання ресурсів електронних баз даних у науковій та інноваційній діяльності". Заповнити анкету можна до 23 жовтня 2020 року. До участі в опитуванні насамперед запрошуються працівники закладів вищої освіти та наукових установ, бібліотек, музеїв, студенти, аспіранти, представники наукових громадських організацій, реального сектора економіки, а також усі, хто

займається проведенням наукових досліджень та розробок, працює у сфері наукової, науково-технічної або інноваційної діяльності. За результатами анкетування МОН планує вивчити питання використання міжнародних наукометричних баз даних в Україні, а також наявні додаткові потреби щодо використання повнотекстових ресурсів, баз даних патентно-ліцензійної та економічної інформації тощо. Також будуть розглянуті можливі варіанти переформатування надання доступу до баз даних за кошти бюджету.

21. **Мережа** екзаменаційних центрів // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 5 жовт. (№ 39). – С. 4.

Проект розпорядження Кабінету Міністрів "Про схвалення Концепції реалізації державної політики щодо створення мережі екзаменаційних центрів на період до 2030 року та плану заходів з її запровадження" розміщено на сайті МОН для громадського обговорення.

22. **Нова Stem-концепція** // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 5 жовт. (№ 39). – С. 4.

Проект розпорядження Кабміну "Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти) на 2020–2027 роки" розміщено на сайті МОН.

23. **Обговорення** стратегії триває // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 12 жовт. (№ 40). – С. 4.

Триває громадське обговорення проекту Стратегії розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки, який розміщено на сайті МОН.

24. **Продовження** антарктичної програми // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 19 жовт. (№ 41). – С. 2.

Міністерство освіти і науки України пропонує до громадського обговорення проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 1002". Проект розроблено Міністерством освіти і науки України на виконання пункту 498 Плану пріоритетних дій Уряду на 2020 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09 вересня 2020 р. № 1133. Метою прийняття акта є продовження до 2023 року терміну дії Державної цільової науково-технічної програми проведення досліджень в Антарктиці на

2011–2020 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 року № 1002, для забезпечення безперервного та вчасного здійснення заходів з організації та проведення українських антарктичних експедицій, зокрема їх логістичного, екологічного та матеріально-технічного забезпечення, що забезпечить довгострокові наукові, економічні та політичні інтереси України в районі дії Договору про Антарктику.

25. **Стратегія** розвитку вищої освіти // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 5 жовт. (№ 39). – С. 4.

МОН України пропонує для громадського обговорення проєкт "Стратегія розвитку вищої освіти України на 2021–2031 роки".

26. **У пошуках професіоналів** // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 5 жовт. (№ 39). – С. 5.

Національний антарктичний науковий центр МОН оголосив конкурс із відбору команди 26-ї Української антарктичної експедиції. Переможці конкурсу проводитимуть наукові дослідження та забезпечуватимуть життєдіяльність станції "Академік Вернадський" в Антарктиді з весни 2021-го до весни 2022-го року.

Філософія освіти

27. **Кіт М.** Трансформація освіти в контексті соціокультурної динаміки ХХІ століття: виклик-відповідь / М. Кіт // Вища освіта України. – Київ, 2020. – № 3 (78). – С. 26–32.

28. **Якимчук О.** Компетентнісний підхід в освіті: українські реалії / О. Якимчук // Вища освіта України. – Київ, 2020. – № 3 (78). – С. 19–25.

Історія вищої освіти і науки

29. **Василенко В. А.** Педагогічна діяльність та погляди Г. Дж. Уеллса / В. А. Василенко // Наукові записки Центральноукраїнського державного

педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 185. – С. 12–15.

30. **Волікова М. М.** Творча реалізація педагогічних ідей А. С. Макаренка в умовах сучасної освіти / М. М. Волікова // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 185. – С. 85–89.

31. **Коноваленко В.** Відновлення авторського права на твори авторів радянського періоду / В. Коноваленко // Вища школа. – Київ, **2020**. – № 5 (190). – С. 51–57.

32. **Охредько О.** Крим: вища освіта (2014–2016 рр.) / О. Охредько // Кримська світлиця. – Київ, **2020**. – 11 верес. (№ 17). – С. 1–3; 25 верес. (№ 18). – С. 4–5.

33. **Чередник О.** Соціокультурні константи розвитку системи освіти України (друга половина ХХ ст.) / О. Чередник, Ю. Руденська // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 236–246.

Вища освіта і наука за кордоном

34. **Аветисян М. Б.** Сравнительный анализ управления системами высшего образования республики Армения и Италии / М. Б. Аветисян // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2020**. – Вип. 1. – С. 62–66.

35. **Андрущенко В.** Ефективність європейського вчителя (проблема впровадження "Педагогічної конституції Європи" / В. Андрущенко // Вища освіта України. – Київ, **2020**. – № 3 (78). – С. 5–18.

36. **Бондар Ф. Г.** Сравнительный анализ управления системами высшего образования Франции и Италии / Ф. Г. Бондар // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2019**. – Вип. 4. – С. 177–181.

37. **Волошинов С.** Досвід інформатизації морської освіти за кордоном / С. Волошинов // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. – Бердянськ, **2019**. – Вип. 3. – С. 31–41.

38. **Гугько Л. О.** Законодавче забезпечення модернізації професійної підготовки студентів магістратури за спеціальністю "Іноземна мова та прикладна лінгвістика" у КНР / Л. О. Гугько // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2020**. – Вип. 1. – С. 24–29.

39. **Коваленко С. М.** Перспективи базової освіти дорослих (британська практика) / С. М. Коваленко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2019**. – Вип. 4. – С. 24–29.

40. **Корсак К.** Перші прояви настання нооери: нові цілі для освіти, перспективи PISA, радикальні зміни у використанні наукових досягнень / К. Корсак, Ю. Корсак, А. Похресник // Вища школа. – Київ, **2020**. – № 5 (190). – С. 33–50.

41. **Левицька Л. А.** Специфіка організації навчання в системі підвищення кваліфікації вчителів Німеччини / Л. А. Левицька, І. А. Руденко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2020**. – Вип. 1. – С. 45–50.

42. **Лисенко І.** Аналіз світового досвіду взаємодії регіональних інноваційних кластерів та вищої освіти / І. Лисенко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – Чернігів, **2019**. – № 3 (19). – С. 229–239.

43. **Мединська А. В.** Нормативно-правове забезпечення професійного розвитку вчителів іноземних мов у Франції / А. В. Мединська // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2019**. – Вип. 4. – С. 36–42.

44. **Методичні** рекомендації до розробки онлайн курсів для викладачів математичних дисциплін вищої школи / К. В. Власенко, І. В. Ловьянова, В. В. Ачкан, О. М. Кондратьєва, І. В. Сітак, О. О. Чумак // Вісник Черкаського

національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2019**. – Вип. 4. – С. 58–66.

Проаналізовано світовий досвід впровадження онлайн-навчання, контент відкритих освітніх онлайн-платформ, досвід авторів у викладанні математичних дисциплін у закладах вищої освіти та результати опитування викладачів математичних дисциплін вищої школи і студентів педагогічних закладів вищої освіти. Сформульовано методичні вимоги до підготовки онлайн-курсів для викладачів математики вищої школи.

45. **Мехралиева У. Б. г.** Азербайджанская народная педагогика о всестороннем развитии личности / У. Б. г. Мехралиева // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2020**. – Вип. 1. – С. 41–45.

46. **Романюк Н. В.** Практики зарубіжних країн в просторовій організації освітніх мереж / Н. В. Романюк // Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки. – Чернівці, **2019**. – Вип. 3/4 (75/76). – С. 238–249.

47. **Руденко І. А.** Сутність організації навчального процесу в системі підвищення кваліфікації вчителів у США та Великій Британії / І. А. Руденко, О. Л. Орендарчук // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2020**. – Вип. 1. – С. 56–62.

48. **Щерба М.** "Дистанційні студенти" / М. Щерба // Наше слово. – Варшава, **2020**. – 4 жовт. (№ 40). – С. 6.

Керівництво вищих навчальних закладів Польщі боїться повністю відновлювати стаціонарне навчання. Раціональна ідея – так званий "гібридний" спосіб, тобто поєднання офлайн та онлайн-навчання. Що про це говорять викладачі та їхні вихованці?.

49. **Koroliova L. V.** The Influence of the European Union Multilingualism Policy on the Training of Foreign language Teachers in Romanian Universities / L. V. Koroliova // Англїстика та американїстика. – Дніпро, **2019**. – Вип. 16. – С. 75–79.

Висвітлено європейську політику мультилінгвізму та мультикультуралізму мовної освіти в європейських країнах. Крім того, розглянуто напрямки спільної діяльності країн Європейського простору в організації підготовки викладачів іноземних мов, формування єдиних стандартів професійної кваліфікації для визнання професійного визначення вчителів іноземних мов, стратегії та практичні кроки для реалізації проектів у сфері підготовки викладачів іноземних мов, що фінансуються Європейським Союзом, та участь європейських країн, зокрема Румунії, в цих проектах.

50. **Mejeryte-Narkeviciene K.** Higher education community documents available to academic community aiming at increasing academic integrity literacy and preventing corruption of Lithuania / K. Mejeryte-Narkeviciene, D. Karanauskiene, V. Cesnaitiene // Humanities stuies. – Запоріжжя, **2019**. – Вип. 1 (78). – С. 50–61.

Підвищення грамотності академічної чесності і подолання можливих проявів корупції в системі вищої освіти Литви.

Вища освіта і наука в Україні

51. **Гоженко А.** Ученый – центральная фигура в науке / А. Гоженко // 2000. – Київ, **2020**. – 9–15 окт. (№ 34). – С. 12–13.

52. **Експеримент** продовжили // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 26 жовт. (№ 42). – С. 2.

Уряд ухвалив проєкт змін до постанов КМУ від 27 липня 2016 р. № 567 "Деякі питання діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти" і від 6 березня 2019 р. № 167 "Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії".

53. **Журавель Г.** Окремі аспекти підвищення конкурентоспроможності системи вищої освіти / Г. Журавель, М. Шинкарик // Вісник Тернопільського національного економічного університету. Економічні науки. – Тернопіль, **2020**. – Вип. 1. – С. 7–20.

54. **Забезпечити** якісне дистанційне навчання // Світ. – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 39/40). – С. 1.
55. **Караченцев Ю.** О науке и не только / Ю. Караченцев // 2000. – Киев, **2020**. – 2–8 окт. (№ 33). – С. 13.
56. **Короденко М.** Побачити тенденції за цифрами / М. Короденко // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 19 жовт. (№ 41). – С. 8–9.
- Міністерство освіти і науки і програма ЄС EU4Skills презентували результати аудиту мережі закладів професійної освіти.*
57. **Костенко І. В.** Становлення і розвиток системи комерційної освіти в Україні / І. В. Костенко // Часопис Київського університету права. – Київ, **2019**. – № 3. – С. 40–44.
58. **Ломоносова О.** Організація моніторингу та прогнозування розвитку регіональних систем вищої освіти / О. Ломоносова // Проблеми і перспективи економіки та управління. – Чернігів, **2019**. – № 4 (20). – С. 278–288.
59. **Лук'янова Л.** Лариса Лук'янова: Для того, щоб держава змінювалася, її громадяни мають навчатися / Л. Лук'янова ; спілкувалася Світлана Галата // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 5 жовт. (№ 39). – С. 6–7.
60. **Модуль** переоформлення ліцензій // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 26 жовт. (№ 42). – С. 5.
- Міністерство освіти і науки готується до запуску електронного модуля переоформлення ліцензій у сфері вищої освіти.*
61. **Ногас Н.** Державна політика у галузі освіти України: сутність та зміст / Н. Ногас // Актуальні проблеми правознавства. – Тернопіль, **2020**. – Вип. 1 (21). – С. 87–95.
62. **Нагороди і премії** // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 12 жовт. (№ 40). – С. 5.
- "За значний особистий внесок у розвиток національної освіти, підготовку кваліфікованих фахівців, багаторічну плідну педагогічну діяльність та високий професіоналізм відзначені 105 працівників освітньої, наукової, культурної*

галузей України. Про це йдеться в Указі Президента України «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня працівників освіти № 416/2020»».

63. **Обґрунтування** рекомендацій щодо впровадження інформаційних систем в наукову та науково-технічну діяльність Міністерства оборони України та Збройних Сил України / О. М. Перегуда, О. П. Черкес, П. М. Піонтковський, В. В. Гордійчук, А. В. Шишацький // Системи озброєння і військова техніка. – Харків, **2020**. – № 1 (61). – С. 158–166.

64. **Саєнко Т.** Енергоінформаційний потенціал особистості у контексті ноосферогенезу / Т. Саєнко // Вища освіта України. – Київ, **2020**. – № 3 (78). – С. 33–40.

65. **Сікорський П.** Структурування навчального матеріалу – необхідна умова забезпечення високої якості вищої освіти / П. Сікорський, І. Колодій // Вища освіта України. – Київ, **2020**. – № 3 (78). – С. 65–71.

66. **Солончак В.** "Міжнародне становище" вищої освіти в окупованому Криму / В. Солончак // Кримська світлиця. – Київ, **2020**. – 9 жовт. (№ 19). – С. 4–5; 23 жовт. (№ 20). – С. 4–5.

Кримські вищі у фаворі колишніх республік Союзу, Азії та Африки.

67. **Шулікін Д.** З досвіду GER: найкращі практики та виклики / Д. Шулікін // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 12 жовт. (№ 40). – С. 6–7.

"Із якими викликами стикаються члени галузевих експертних рад у процесі акредитації освітніх програм, які найліпші практики і найпоширеніші помилки вдалося виявити за останній рік? Про це йшлося під час вебінару, спікерами якого стали члени 29-ї Галузевої експертної ради «Міжнародні відносини»».

68. **Djakona A. A.** Methodical approach for assessment of the interaction of higher education system and information economy / A. A. Djakona, N. I. Kholiavko, D. G. Savchuk // Науковий вісник Полісся. – Чернігів, **2019**. – Вип. 2 (18). – Р. 31–41.

Методичний інструментарій оцінки взаємовпливу системи вищої освіти та інформаційної економіки.

69. **Harutinyan N.** Pedagogical futurology: 21st century prospects / N. Harutinyan, Z. Mkhitaryan // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2020**. – Вип. 1. – С. 29–32.

Розглядаються питання футурології, розробки різки сценаріїв прогнозів про майбутнє людства, ролі та місця освіти в них. Зокрема, у статті йдеться про те, що в даний час у педагогічній футурології відсутні необхідні фундаментальні, всесвітні уявлення про людину майбутнього, без яких людський розвиток сьогодні і завтра буде поставлено під загрозу.

Академічна доброчесність

70. **Академічна** доброчесність має стати нормою // Голос України. – Київ, **2020**. – 23 жовт. (№ 195). – С. 4.

У вишах впроваджуватимуть проект "Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти" (Academic IQ). У ньому візьмуть участь 60 закладів вищої освіти, які, спільно з експертами, працюватимуть над створенням дієвої внутрішньої системи забезпечення якості освіти та академічної доброчесності.

71. **Ініціатива** академічної доброчесності // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 26 жовт. (№ 42). – С. 5.

У Києві презентували проект "Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти", який упроваджуватиметься в українських школах і вишах. Захід відбувся в "Укрінформі" за підтримки Американських Рад з міжнародної освіти.

Вступ до ЗВО, ЗНО

72. **Абітурієнти** з окупованих територій // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 12 жовт. (№ 40). – С. 5.

Майже 2000 абітурієнтів із тимчасово окупованих територій зараховано на місяць державного замовлення до українських ВНЗ через освітні центри "Донбас–Україна" та "Крим–Україна".

73. **Графік** проведення ЗНО–2021 // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 12 жовт. (№ 40). – С. 8.

74. **Для майбутніх** абітурієнтів: "вузлики" на пам'ять // Світ. – Київ, 2020. – Жовт. (№ 39/40). – С. 3.

Міністерство освіти і науки України затвердило Умови прийому на наступний рік, про що детальніше можна ознайомитися на сайті МОН.

75. **Нові умови** прийому // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 26 жовт. (№ 42). – С. 4.

76. **Реєстрація** – у січні // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 19 жовт. (№ 41). – С. 2.

Потенційні учасники пробного ЗНО–2021 повинні зареєструватися протягом 5–19 січня 2021 року.

77. **Степаненко С.** Аналіз деяких тенденцій прийому за держзамовленням до закладів вищої освіти України у 2012–2019 роках (за даними єдиного державного вебпорталу відкритих даних) / С. Степаненко // Вища школа. – Київ, 2020. – № 5 (190). – С. 7–32.

Заклади вищої освіти, академічні та наукові установи

78. **Відсутність** довгострокової стратегії позбавляє виші орієнтирів // Голос України. – Київ, 2020. – 9 жовт. (№ 187). – С. 10.

79. **Грунтковський В. Ю.** Розвиток соціальної відповідальності закладів вищої освіти / В. Ю. Грунтковський // Науковий вісник Чернівецького університету. Економіка. – Чернівці, 2018. – Вип. 802. – С. 102–106.

80. **Енергозбереження** у вишах // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 26 жовт. (№ 42). – С. 5.

81. **Корець М. С.** Правові засади реалізації енергозберігаючих технологій у вищих навчальних закладах / М. С. Корець // Правничо-

політологічні та історичні студії проблем українського державотворення : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 16 січня 2019 р. : з нагоди 60-річчя д-ра іст. наук, проф. засл. діяча науки і техніки України, акад. Укр. акад. іст. наук, АН Вищої школи України та Укр. акад. політ. наук Богдана Івановича Андрусина / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 149–152.

82. **Ломоносова О.** Дивергенція норм часу як наслідок адаптації ЗВО України до нових соціально-економічних та інституційних умов функціонування / О. Ломоносова, А. Ломоносов // Проблеми і перспективи економіки та управління. – Чернігів, **2019**. – № 3 (19). – С. 60–80

83. **Поліщук А.** Університетське життя за пандемії / А. Поліщук // День. – Київ, **2020**. – 9–10 жовт. (№ 191/192). – С. 25.

Герцогиня Кембриджська поцікавилася умовами навчання студентів.

84. **Хоменко Г.** Статути європейських та українських університетів: порівняльна характеристика / Г. Хоменко // Вища освіта України. – Київ, **2020**. – № 3 (78). – С. 79–86.

85. **WORLD SKILLS UKRAINE** – перемогли найкращі // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 19 жовт. (№ 41). – С. 13–15.

29 фіналістів Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності WorldSkills Ukraine отримали призові місця – вони набрали найбільше балів у загальному підсумку змагань за 9 компетенціями.

Антарктична станція "Академік Вернадський"

86. **Дослідники** Антарктиди відсвяткували Мідвінтер, або Середину зими // Вища школа. – Київ, **2020**. – № 5 (190). – С. 3.

Вінницький національний технічний університет

87. **Робот** виміряє температуру // Світ. – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 39/40). – С. 3.

На кафедрі комп'ютерних наук Вінницького національного технічного університету розроблено "пілотну версію" портативного робота для безконтактного вимірювання температури тіла людини.

88. **Скрипник В.** ...університет-ювіляр у десятці кращих вишів [Вінницький національний технічний університет] / В. Скрипник // *Голос України*. – Київ, 2020. – 9 жовт. (№ 187). – С. 7.

Волинський національний університет імені Лесі Українки

89. **Громик Ю.** "Нам принципово важливо повернути Україні справжню Лесю Українку" / Ю. Громик, І. Констанкевич ; розмову вела Наталія Малімон // *День*. – Київ, 2020. – 23–24 жовт. (№ 200/201). – С. 14.

Про те, як тривала робота над підготовкою повного видання творів патронеси університету, – в інтерв'ю кандидата філологічних наук, професора, проректора з навчальної роботи та рекрутації Волинського національного університету імені Лесі Українки Юрія Громика.

90. **Цьось А.** "Університет – спадкоємець освітньої традиції Волині" / А. Цьось ; розмовляла Наталія Малімон // *День*. – Київ, 2020. – 16–17 жовт. (№ 195/196). – С. 14–15.

Ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки Анатолій Цьось – про ювілей закладу, значимість події для регіону та як вдається вишу ставати рушієм прогресу.

Донецький національний технічний університет

91. **Нові** перспективи та можливості: в ДонНТУ відкрили міжкафедральну лабораторію мехатроніки // *Вища школа*. – Київ, 2020. – № 5 (190). – С. 4–5.

Донецький національний університет імені Василя Стуса

92. **Гринюк Р.** Університет і коронавірус: досвід ДонНУ імені Стуса / Р. Гринюк ; записала Олесь Шуткевич // День. – Київ, **2020**. – 2–3 жовт. (№ 186/187). – С. 10–11.

Державний науково-дослідний інститут МВС України

93. **Наукова** і науково-технічна діяльність ДНДІ МВС України: завдання, дослідження, проблеми : наук.-довідкове вид. / М-во внутр. справ України, Держ. НДІ ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В. О. Криволапчука ; [упоряд.: Т. О. Проценко та ін.]. – Київ : ДНДІ МВС України, **2019**. – 545, [1] с.

94. **Наукова** і науково-технічна діяльність у Державному науково-дослідному інституті МВС України: правове регулювання : наук.-інформ. видання / М-во внутр. справ України, Держ. НДІ ; [упоряд.: М. Г. Вербенський та ін.]. – Київ : ДНДІ МВС України, **2017**. – 715, [1] с.

Запорізький національний університет

95. **Безкоровайна Л. В.** Особливості створення та реалізації проекту віртуального студентського бюро з надання туристичних послуг у Запорізькому національному університеті / Л. В. Безкоровайна // Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. – Запоріжжя, **2019**. – № 1 (32). – С. 63–67.

96. **Иваненко С.** Иноязычная подготовка студентов неязыковых специальностей в Запорожском национальном университете / С. Иваненко // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – Умань, **2019**. – Вип. 4. – С. 74–80.

Кам'янець-Подільський державний український університет

97. **Teliachyi Y. V.** The Problem of Emigration and Deportation in the Fate of Academician Community of the Kamianets-Podilskyi State Ukrainian University / Y. V. Teliachyi, V. R. Adamskyi, B. S. Kryshchuk // *Universum Historiae et Archeologiae*. – Дніпро, **2019**. – Vol. 2 (27), Lib. 1. – С. 109–124.

Проблема еміграції та депортації у долі академічної спільноти Кам'янець-Подільського державного українського університету.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

98. **Дмитрук І.** Інститут права КНУ імені Т. Шевченка співпрацюватиме з НШСУ / І. Дмитрук // *Юридичний вісник України*. – Київ, **2020**. – 23 жовт.–5 лист. (№ 42/43). – С. 12.

Підписано Меморандум про співпрацю між Національною школою суддів України та Інститутом права Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Метою меморандуму є співпраця та взаємний обмін інформацією і досвідом у рамках проведення спільних науково-практичних заходів (круглих столів, конференцій, тренінгів тощо) для проведення підготовки та підвищення кваліфікації суддів, спеціальної підготовки кандидатів на посаду судді, підготовки працівників апаратів судів та підвищення рівня їхньої кваліфікації, а також для підготовки й виховання здобувачів вищої освіти, що навчаються в Інституті права КНУ імені Тараса Шевченка.

99. **У Київському національному університеті відкрили лабораторію, де студенти-медики зможуть проходити практику // Вища школа.** – Київ, **2020**. – № 5 (190). – С. 5–6.

100. **Цифрові інструменти навчання // Освіта.** – Київ, **2020**. – 15–22 лип. (№ 27/32). – С. 1.

У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбулася презентація застосунку "KNU online" у межах проєкту "Цифровий університет. Університет у смартфоні". У застосунку вже доступні: електронний кабінет студента, електронний кабінет викладача, електронний

деканат, цифрова бібліотека, онлайн-звітність та електронний документообіг.

101. **Якуша В.** В.о. директора Інституту права КНУ ім. Т. Шевченка
Олена Орлюк: "Університет жодною мірою не повинен бути авторитарним, але він має бути авторитетним" / В. Якуша // Закон і бізнес. – Київ, 2020. – 3–9 жовт. (№ 40). – С. 1, 4.

Київський національний університет технологій та дизайну

102. **Зварич І.** Університет показав себе антикризовим центром / І. Зварич // Урядовий кур'єр. – Київ, 2020. – 28 жовт. (№ 209). – С. 3.

103. **Ліщук В.** Успішний в науці, в галузі лідер. Київському національному університету технологій та дизайну – 90 / В. Ліщук // Урядовий кур'єр. – Київ, 2020. – 26 верес. (№ 188). – С. 6.

Львівський інститут економіки і туризму

104. **Дутка Г. Я.** Напрями активізації науково-дослідної та тренінгової роботи студентів (на прикладі Львівського інституту економіки і туризму) / Г. Я. Дутка // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2020. – Вип. 1. – С. 5–13.

На прикладі Львівського інституту економіки і туризму висвітлено особливості впровадження та успішного використання в освітній діяльності науково-дослідницької та тренінгової компоненти у процесі підготовки майбутніх фахівців у сфері послуг, зокрема за спеціальністю "Туризм", що дозволяє значно підвищити ефективність професійної підготовки студентів шляхом формування фахових (професійних) компетентностей.

Львівський національний університет імені Івана Франка

105. **Кахнич В. С.** Вплив римського права на діяльність юридичного факультету Львівського університету з 1661 до 1918 рр. / В. С. Кахнич // Часопис Київського університету права. – Київ, **2019**. – № 3. – С. 30–34.

Національна академія наук України

106. **Алексєєв Ю.** Академії потрібно вистояти / Ю. Алексєєв // День. – Київ, **2020**. – 2–3 жовт. (№ 186/187). – С. 12.

Щодо виборів Президента НАН України.

107. **Анатолій Загородній** – президент НАН // Сучасна освіта України. – Київ, **2020**. – 12 жовт. (№ 40). – С. 2

108. **Загородній А.** Анатолій Загородній: "Посилити роль Академії в житті суспільства та держави" / А. Загородній ; інтерв'ю брала Марія Призіглей // Світ. – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 37/38). – С. 1, 2.

109. **Настає час переосмислення – планів, дій, перспектив** // Світ. – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 37/38). – С. 1.

110. **Остролуцька Л.** Вибір зроблено! Попереду амбітні цілі – посилення ролі Академії в житті суспільства та держави / Л. Остролуцька // Світ. – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 39/40). – С. 1, 2.

111. **Семиноженко В.** Володимир Семиноженко: "Обиратиметься не президент, а майбутнє Академії" / В. Семиноженко ; інтерв'ю брала Наталія Дорофєєва // Світ. – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 37/38). – С. 1, 3.

112. **Стріха М.** Напередодні вибору / М. Стріха // Світ. – Київ, **2020**. – Жовт. (№ 37/38). – С. 4.

Національний авіаційний університет

113. **І...** неформальна освіта. Перед студентами НАУ відкрито необмежені можливості самовдосконалення // Освіта. – Київ, **2020**. – 23–30 верес. (№ 35/36). – С. 5.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

114. **Дробот І.** Де сходиться новітнє і споконвічне / І. Дробот, Н. Мозгова, Б. Матюшко // Освіта. – Київ, 2020. – 15–22 лип. (№ 27/32). – С. 5.

Факультету філософії та суспільствознавства НПУ імені М. П. Драгоманова 15 років.

115. **Нестерова М.** Вплив пандемії на соціальну згуртованість університетської спільноти / М. Нестерова, М. Деліні, А. Заможський // Вища освіта України. – Київ, 2020. – № 3 (78). – С. 50–55.

Розглядається феномен соціальної згуртованості в спільноті Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"

116. **Університетські винахідники** // Освіта. – Київ, 2020. – 15–22 лип. (№ 27/32). – С. 2.

Дослідники Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" розробили УМВ-3 – мобільну установку для утилізації медичних матеріалів.

117. **Шабанова Ю.** Гуманітарний вибір "Дніпровської політехніки" / Ю. Шабанова ; розмову вів Вадим Рижков // День. – Київ, 2020. – 23–24 жовт. (№ 200/201). – С. 6.

Про те, як відповідає на виклики часу, оновлюючи гуманітарний простір освіти, один із потужніших університетів України, що увійшов у ТОП–20 закладів вищої освіти – НТУ "Дніпровська політехніка". Розмова з заслуженою працівницею освіти України, завідувачкою кафедри філософії і педагогіки, докторкою філософських наук, професоркою Юлією Шабановою.

Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського"

118. **Згуровський М.** Михайло Згуровський: "Збудувати високотехнологічну країну без науки неможливо" / М. Згуровський ; розмову вела Лариса Остролицька // *Голос України*. – Київ, 2020. – 3 жовт. (№ 183). – С. 12.

119. **Кулик Н.** "Посвячений" в Українці / Н. Кулик // *Сучасна освіта України*. – Київ, 2020. – 26 жовт. (№ 42). – С. 13–15.

175 років з дня народження фундатора вищої технічної освіти, засновника і першого ректора Харківського та Київського політехнічних інститутів, творця першої Київської наукової школи механіки при КПІ професора Віктора Кирпичова.

120. **Почесний** доктор КПІ став Нобелівським лауреатом // *Сучасна освіта України*. – Київ, 2020. – 12 жовт. (№ 40). – С. 7.

Нобелівську премію з фізики 2020 р. отримав британський фізик Роджер Пенроуз за математичне доведення утворення чорних дір, базоване на фундаментальних засадах загальної теорії відносності Альберта Ейнштейна.

Національний університет "Острозька академія"

121. **Костюченко О.** Святкує Острозька академія / О. Костюченко // *Голос України*. – Київ, 2020. – 27 жовт. (№ 197). – С. 9.

Першому вищому навчальному закладу Східної Європи виповнилося 444 роки від часу заснування.

Національний університет фізичного виховання і спорту України

122. **Котнюк Ю.** Війна за Олімпійський коледж: влада зазнала моральної поразки / Ю. Котнюк // *Юридичний вісник України*. – Київ, 2020. – 2–8 жовт. (№ 39). – С. 14

123. **Щодо** олімпійського коледжу // *Сучасна освіта України*. – Київ, 2020. – 5 жовт. (№ 39). – С. 5.

МОН України повідомляє, що реорганізація відбуватиметься шляхом приєднання коледжу як відокремленого структурного підрозділу до Національного університету фізичного виховання і спорту України.

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

124. **Бондар Н. П.** Рецензія на видання "Книжкові пам'ятки наукової бібліотеки Одеського національного університету: путівник" / Н. П. Бондар // *Бібліотечний Меркурій*. – Одеса, **2020**. – Вип. 1 (23). – С. 171–174.

125. **Скаченко О. О.** Проект "12+ книг року" як інтерактивна форма візуальної презентації результатів наукових досліджень університету / О. О. Скаченко // *Бібліотечний Меркурій*. – Одеса, **2020**. – Вип. 1 (23). – С. 155–168.

126. **Murashko E.** The development of science at the Odessa I.I. Mechnikov nationluniversity through the lens of biography / E. Murashko, V. Samodurova // *Бібліотечний Меркурій*. – Одеса, **2020**. – Вип. 1 (23). – С. 135–146.

Розвиток науки в Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова крізь призму біографістики.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

127. **Угорчак Ю.** Ювілей вишу / Ю. Угорчак // *Краєзнавець Прикарпаття*. – Івано-Франківськ, **2020**. – № 35. – С. 69–73.

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника є одним з найстаріших вищих навчальних закладів Івано-Франківської області. Згідно з указом Президента України від 26 серпня 1992 р. його створено на базі педагогічного (колишнього Станіславського учительського) інституту, заснованого 1940 р.

Сумський державний університет

128. **Співпраця** зі США // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 26 жовт. (№ 42). – С. 3.

Нещодавно з ініціативи кафедри управління Сумського державного університету було підписано меморандум про порозуміння між СумДУ та Вашингтонським державним університетом. Документ передбачає спільну роботу у проведенні наукових досліджень, навчанні, підвищенні кваліфікації, організації та участь у проектах.

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

129. **Археологічний музей у виші** [у Східноукраїнському національному університеті імені Володимира Даля] // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 12 жовт. (№ 40). – С. 3

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

130. **Туренко А.** Дорога, довжиною у 90 літ / А. Туренко // Освіта. – Київ, 2020. – 23–30 верес. (№ 35/36). – С. 4.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

131. **Берднік П.** Білінгвальний підхід до навчання математики студентів-іноземців у Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна / П. Берднік, П. Онипченко // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. – Бердянськ, 2019. – Вип. 3. – С. 196–204.

132. **Журавльова І.** Інформаційний простір у сучасній університетській бібліотеці / І. Журавльова // *Бібліотечний вісник*. – Київ, **2020**. – № 3 (257). – С. 3–9.

133. **Лискова К.** "Вікно в Америку" – простір можливостей: проєкт співпраці Центральної наукової бібліотеки ХНУ імені В. Н. Каразіна і Посольства США в Україні / К. Лискова // *Бібліотечний вісник*. – Київ, **2020**. – № 3 (257). – С. 48–49.

***Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова***

134. **Енерго-інноваційний хаб** // *Сучасна освіта України*. – Київ, **2020**. – 19 жовт. (№ 41). – С. 3.

У Харківському національному університеті міського господарства імені О. М. Бекетова відкрили інформаційно-консультаційно-навчальний центр "Енерго-інноваційний хаб".

***Черкаський національний університет імені Богдана
Хмельницького***

135. **Нікітенко Л.** Як у кращих вишах Парижа і Лондона. У Черкасах після капремонту відкрили навчальний корпус Богданового університету / Л. Нікітенко // *Україна молода*. – Київ, **2020**. – 18–19 верес. (№ 89). – С. 3.

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

136. **Вітання** від Президента // *Сучасна освіта України*. – Київ, **2020**. – 12 жовт. (№ 40). – С. 7.

Президент України Володимир Зеленський узяв участь в урочистому засіданні вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича з нагоди святкування 145-річчя закладу освіти.

Чорноморський національний університет Петра Могили

137. **Поглиблення** співпраці // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 19 жовт. (№ 41). – С. 3.

Чорноморський національний університет Петра Могили підписав угоду про співробітництво із GlobalLogic – IT-компанією повного циклу розробки програмних продуктів.

Виховна робота

138. **Біденко Є.** Діалектика становлення аксіологічної платформи особистості в педагогічному процесі / Є. Біденко // Вища освіта України. – Київ, 2020. – № 3 (78). – С. 72–78.

139. **Кропочева Н. М.** Тематичний спектр публікацій з проблеми патріотичного виховання у закладах вищої освіти (за матеріалами бібліографічного покажчика "Національно-патріотичне виховання в Україні" (2014–2018 рр.) / Н. М. Кропочева // Бібліотечний Меркурій. – Одеса, 2020. – Вип. 1 (23). – С. 61–72.

140. **Про національно-патріотичне** виховання // Сучасна освіта України. – Київ, 2020. – 19 жовт. (№ 41). – С. 7.

Кабінет Міністрів України схвалив концепцію Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на період до 2025 року. Про це йдеться у розпорядженні КМУ № 1233-р від 9 жовтня 2020 року.

141. **Хоменко Г.** Фетишизація патріотизму як проблема миробудівництва в дискурсі вищої освіти / Г. Хоменко // Вища освіта України. – Київ, 2020. – № 3 (78). – С. 56–64.

Форми та технічні засоби навчання

142. **Боровик Т. М.** Неформальна освіта як складова освітньої парадигми сучасності / Т. М. Боровик, С. В. Устиченко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2019**. – Вип. 4. – С. 5–10.

Узагальнено досвід застосування різних видів освіти в українському освітньому просторі, який спирається на праці вітчизняних та зарубіжних науковці, наведено порівняльну характеристику детермінуючих рис видів освіти. Обґрунтовано роль неформальної освіти у системі професійного становлення та самовдосконалення особистості. Досліджено європейський досвід формування концепції "освіта протягом усього життя" та законодавче регулювання освіти дорослих в Україні. Розглянуто роль провайдерів освітніх послуг в задоволенні потреб в неформальній освіті.

143. **Бучинська О.** Дуальна форма здобуття освіти: перші кейси впровадження очима підприємств-партнерів освітніх закладів / О. Бучинська, О. Давліканова, І. Лирик // Маркетинг в Україні. – Київ, **2020**. – № 3 (120). – С. 60–71.

144. **Іванова О.** Комплексний підхід до організації науково-дослідної роботи в навчальному закладі неперервної освіти / О. Іванова // Новий колегіум. – Харків, **2020**. – № 2 (100). – С. 21–24.

145. **Мельниченко А. А.** Трансформації системи освіти в контексті розвитку Інтернету речей / А. А. Мельниченко // Інтернет речей: проблеми правового регулювання та впровадження: матеріали наук.-практ. конф. 24 жовт. 2017 р. / Ком. Верхов. Ради України з питань інформатизації та зв'язку [та ін.]. – Київ, **2017**. – С. 20–23.

146. **Прокопенко І.** Шляхи підвищення якості підготовки кадрів вищої кваліфікації до інноваційної діяльності / І. Прокопенко, Ю. Бойчук // Новий колегіум. – Харків, **2020**. – № 2 (100). – С. 34–39.

147. **Русіна Н. Г.** Застосування web-ресурсів у процесі навчання студентів закладів вищої освіти / Н. Г. Русіна // Наукові записки

Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, 2020. – Вип. 185. – С. 157–161.

148. **Щербан Т. Д.** Дистанційна освіта в умовах екстремальної ситуації : (на прикладі самоізоляції: березень–травень 2020 року) / Т. Д. Щербан, В. В. Гоблик ; М-во освіти і науки України, Мукачів. держ. ун-т. – Мукачево : РВВ МДУ, 2020. – 157, [1] с.

Учасники навчально-виховного процесу

149. **Заршняк І. М.** Тьюторство як педагогічне явище / І. М. Заршняк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2019. – Вип. 4. – С. 10–18.

150. **Карелін М.** Роль куратора академічної групи у формуванні громадянської культури студентської молоді / М. Карелін, М. Норенко // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, 2019. – № 6 (98). – С. 145–156.

151. **Ковалевська О.** Досвід і деякі напрямки інтеграції талановитої молоді в інноваційний простір / О. Ковалевська, С. Ковалевський, Л. Кошева // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, 2019. – № 6 (98). – С. 131–144.

152. **Контимирова В.** Професійна компетентність як чинник формування конкурентоспроможності майбутніх фахівців / В. Контимирова // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, 2019. – № 6 (98). – С. 157–170.

153. **Коркішко О.** Науковий гурток у системі науково-дослідної роботи магістрів педагогіки вищої школи / О. Коркішко, І. Барисевич // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, 2019. – № 6 (98). – С. 29–39.

154. **Малихіна О. А.** Динаміка змін показників структурних компонентів самоповаги в студентському віці: реалізація корекційно-

розвивальної програми / О. А. Малихіна // Psychological journal : scientific review. – Kiev, **2020**. – Vol. 6, iss. 4 (36). – С. 248–256.

155. **Прокопенко І.** Форми, методи та прийоми організації фасилітаційної взаємодії / І. Прокопенко // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 357–367.

156. **Семакова Т. О.** Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів в сучасних умовах: психологічний аспект / Т. О. Семакова, Л. М. Бойко, Ю. О. Васеньова // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 185. – С. 165–169.

157. **Якубовська М. С.** Структура культурологічної компетентності студентів закладів вищої освіти: системне формування особистості сучасного студента / М. С. Якубовська // Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. – Запоріжжя, **2019**. – № 1 (32). – С. 83–85.

158. **Ярошенко О.** Науково-педагогічний потенціал університету як предмет наукового дискурсу / О. Ярошенко // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. Педагогічні науки. – Київ, **2020**. – Вип. 2 (63). – С. 7–13.

159. **Moskaliowa L.** Sociocultural, spiritual, moral and tutor support for people with disabilities in the conditions of HEIs (project) / L. Moskaliowa, T. Zhytnik, S. Podpliota // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – Умань, **2019**. – Вип. 4. – С. 211–220.

Стаття має на меті продемонструвати проєкт та описати його технологію в процесі реалізації проєктної діяльності, розробленої з урахуванням відсутності узгодження соціальних механізмів та умов культурної активності особистості з обмеженими можливостями та орієнтований на розвиток творчих, культурно-дозвіллевих та соціальних потреб студентів з інвалідністю в умовах закладів вищої освіти.

160. **Personal** and behavioural health resources in Ukrainian students pursuing healthcare degrees: preliminary study / B. Stelcer, M. Cybulski, I. Kryvenko, O. Yurtsenyuk, M. Kachmarska, N. Ryshkovska, H. Katolyk, P. Lisicki

// Наукові студії із соціальної та політичної психології. – Київ, 2019. – Вип. 44 (47). – С. 103–117.

Особистісні та поведінкові ресурси здоров'я українських студентів, які вивчають науки про здоров'я: пілотне дослідження.

Вища освіта: окремі предмети, галузі

Аграрні науки

161. **Використання** навчальних комп'ютерних інтерактивних тренажерів для формування фахових компетентностей у професійній підготовці бакалаврів з агроінженерії в умовах інформаційно-освітнього середовища // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2020. – Вип. 1. – С. 124–139.

162. **Доценко Н.** Аналіз платформ інформаційно-освітнього середовища для професійної підготовки бакалаврів з агроінженерії / Н. Доценко // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, 2019. – № 6 (98). – С. 61–74.

163. **Лодатко Є. О.** Мобільне навчання у підготовці фахівців з агроінженерії в умовах інформаційно-освітнього середовища / Є. О. Лодатко, Л. В. Павлюк // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2020. – Вип. 1. – С. 116–123.

Вища педагогічна освіта

164. **Беліков О. В.** Наукова комунікація як складник педагогічної науки / О. В. Беліков // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, 2020. – Вип. 1. – С. 36–41.

165. **Булда А. А.** Глобалізаційні аспекти методичної підготовки майбутніх педагогів в системі вищої педагогічної освіти / А. А. Булда,

А. С. Корецька // Правнично-політологічні та історичні студії проблем українського державотворення : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 16 січня 2019 р. : з нагоди 60-річчя д-ра іст. наук, проф. засл. діяча науки і техніки України, акад. Укр. акад. іст. наук, АН Вищої школи України та Укр. акад. політ. наук Богдана Івановича Андрусишина / М-во освіти і науки України [та ін.]. – Київ, **2019**. – С. 271–278.

166. **Величко В. Є.** Ефективність застосування вільного програмного забезпечення в підготовці майбутніх учителів математики, фізики та інформатики як педагогічна проблема / В. Є. Величко, О. Г. Федоренко // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2020**. – Вип. 1. – С. 257–263.

167. **Верітова О. С.** Організаційно-педагогічні умови розвитку емоційного інтелекту майбутнього педагога вищої школи / О. С. Верітова // Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. – Запоріжжя, **2019**. – № 1 (32). – С. 68–71.

168. **Грищенко Т.** Естетичне виховання студентської молоді в системі педагогічної освіти України / Т. Грищенко // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 171–183

169. **Дробін А. А.** Змістовне наповнення програм підвищення кваліфікації вчителів фізики в умовах реформування післядипломної педагогічної освіти / А. А. Дробін // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 185. – С. 98–102.

170. **Іваницький О. І.** Формування цифрової компетентності майбутнього вчителя фізики у процесі фахової підготовки / О. І. Іваницький // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 185. – С. 29–33.

171. **Кива В. Ю.** Результати формувального етапу педагогічного експерименту щодо розвитку інформаційно-комунікаційної компетентності

викладачів системи військової освіти / В. Ю. Кива // Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Педагогічні науки. – Черкаси, **2020**. – Вип. 1. – С. 135–146.

172. **Ляшенко Р. О.** Професійна самоактуалізація майбутнього викладача-філолога / Ляшенко Р. О. – Харків : Мачулін, **2019**. – 239, [1] с.

173. **Малишевський О.** Аналіз мотиваційної сфери готовності до професійної мобільності інженерів-педагогів / О. Малишевський // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. – Умань, **2019**. – Вип. 4. – С. 114–119.

174. **Нагрибельний Я.** Порівняльний аналіз змісту підручників і навчальних посібників з історії педагогіки для студентів вищих педагогічних закладів освіти Незалежної України / Я. Нагрибельний // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки. – Бердянськ, **2019**. – Вип. 3. – С. 320–328.

175. **Панасенко Е.** Теоретичні й прикладні аспекти формування гендерної компетентності студентів вищих педагогічних закладів освіти / Е. Панасенко, А. Макаренко, Ю. Рейлян // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 7–18.

176. **Плющ В. М.** Модель формування готовності майбутніх учителів природничих дисциплін до професійного самовдосконалення / В. М. Плющ // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 185. – С. 147–152.

177. **Романенко Т. В.** Професійна підготовка майбутнього вчителя інформатики та фізики засобами інформаційно-комунікаційних технологій / Т. В. Романенко // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 185. – С. 47–51.

178. **Салі О.** Сутність та структурно-компонентний склад соціокультурної компонентності майбутніх учителів філологічних

спеціальностей / О. Салі // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 95–110.

179. **Саяпіна С.** Реалізація моделі виховної системи в сучасному педагогічному університеті / С. Саяпіна, І. Кривошاپко // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 18–28.

180. **Саяпіна С.** Формування інформаційно-комунікаційної компетентності майбутніх учителів / С. Саяпіна, І. Дроздова // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 40–49.

181. **Сипченко О.** Медіаосвітні технології як засіб формування професійної компетентності майбутніх викладачів / О. Сипченко, Н. Кизь // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 110–121.

182. **Сокирська В.** Владилена Сокирська: "Сучасний педагог формується на стику високих професійних вимог до соціальної ролі вчителя в нашому складному суспільстві" / В. Сокирська ; спілкувався Віктор Ковальський // Юридичний вісник України. – Київ, **2020**. – 2–8 жовт. (№ 39). – С. 4–5.

183. **Терещенко О. В.** Самонавчання майбутніх учителів природничих дисциплін як умова модернізації освіти / О. В. Терещенко, Л. О. Ярова, Т. В. Громова // Наукові записки Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка. Педагогічні науки. – Кропивницький, **2020**. – Вип. 185. – С. 170–173.

184. **Топольник Я.** Хмарні технології інформаційно-комунікаційної підтримки наукових досліджень майбутніх магістрів та докторів філософії в галузі освіти / Я. Топольник, М. Карелін // Гуманізація навчально-виховного процесу. – Харків, **2019**. – № 6 (98). – С. 200–211.

185. **Тягло Н. В.** Ефективні методи підготовки вчителів у системі післядипломної освіти до організації науково-дослідницької діяльності учнів / Н. В. Тягло // Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки. – Запоріжжя, **2019**. – № 1 (32). – С. 100–104.

